

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

10 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti,

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al Armatei nr.37 din 22.08.1944, în cauza penală în privința lui

Gontariuc Serghei Xxx, născut în anul xxxx, originar și domiciliat în xxxxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de recurs în anulare: 11.12.2019 – 10.03.2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al Armatei nr. 37 din 22.08.1944, Gontariuc Serghei Xxx a fost condamnat în baza art.54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate cu privarea de drepturi pe termen de 3 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Gontariuc Serghei a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că în anul 1930, ca țăran înstărit, de către organele puterii sovietice a fost deposedat de avere, iar în anul 1934 a fost condamnat pentru falsul documentelor privind starea socială. După eliberare a lucrat ca lăcătuș la o uzină din or. Crimatorsc, regiunea Donbas. În toamna anului 1941, după ocuparea or. Crimatorsc de către trupele germane, S. Gontariuc s-a întors în satul natal Grebenichi unde, cu ajutorul organelor ocupante române, în folosință proprie, și-a luat casa, livada și via, toate confiscate de puterea sovietică în anul 1930. Locuind în perioada ocupanților români în s. Grebenichi, manifestând ură față de puterea sovietică, inculpatul activ ajuta autoritățile române la depistarea comuniștilor și activiștilor sovietici. La denunțul personal al inculpatului S. Gontariuc, de către jandarmii români au fost arestați activiștii și comuniștii Iasanova Alexandra, Nicolaev Alexei și alții.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Gontariuc Serghei.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că, pentru stabilirea vinovăției lui Gontariuc Serghei în comiterea infracțiunii prevăzute de art.54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, sunt necesare probe care ar demonstra că inculpatul intenționa să cauzeze prejudiciu potențialului militar, independenței statale sau inviolabilității teritoriale a URSS, însă probe veridice care ar confirma aceste circumstanțe la materialele dosarului lipsesc.

Concomitent, consideră recurentul că, condamnarea lui Gontariuc Serghei pentru trădare de patrie echivalează cu un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil.

În consecință, notează că inculpatul Gontariuc Serghei în conformitate cu art.3 al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art.3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, prin sentința Tribunalului militar al Armatei nr.37 din 22.08.1944, Gontariuc Serghei a fost condamnat pentru trădare de patrie.

Rezultă că, instanța a ignorat în mod vădit principiile și normele unanim recunoscute și fundamentale ale unui proces penal echitabil, conform cărora orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, de către o instanță imparțială, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de

condamnare a lui Gontariuc Serghei în baza art.54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia, iar în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, dispune încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art.art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), 453 alin.(1), 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al Armatei nr. 37 din 22.08.1944, cu încetarea procesului penal în privința lui *Gontariuc Serghei Xxx*, condamnat în baza art.54-1 lit. a) Cod penal al RSSU.

Gontariuc Serghei Xxx, este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 10 martie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico